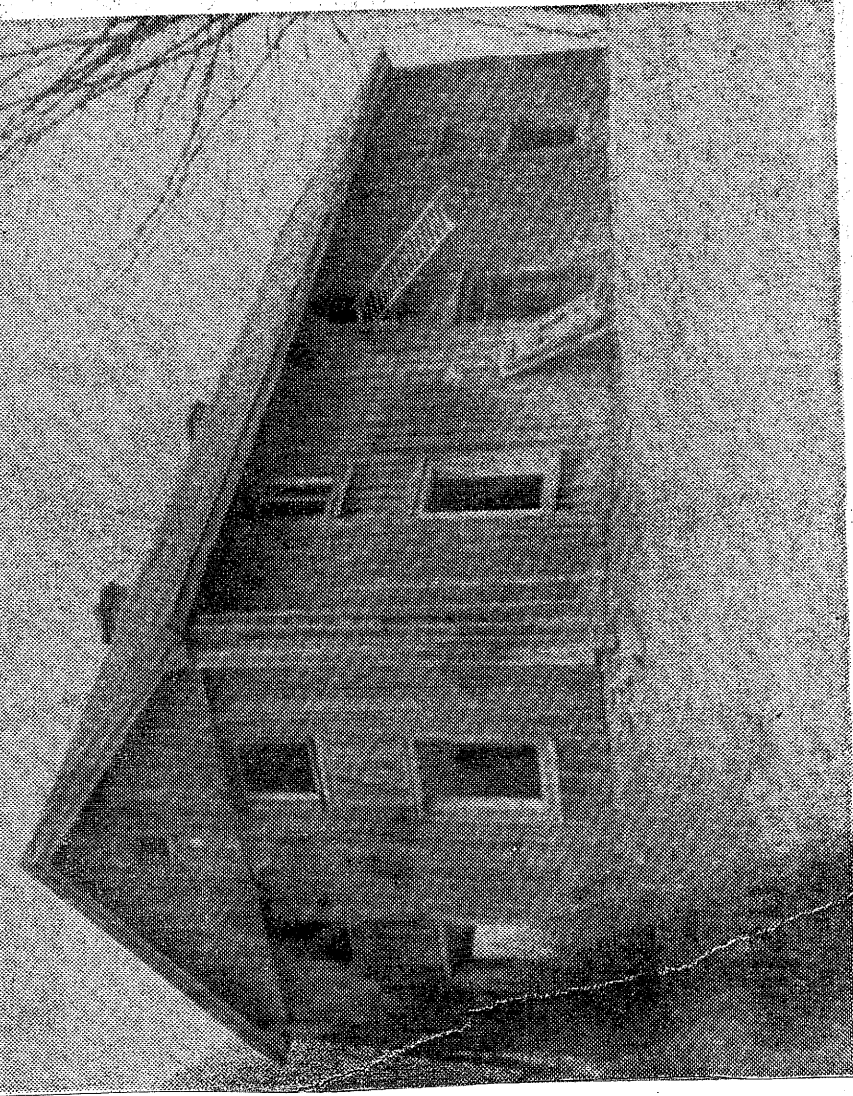

AUGUST I GRÄNLIA

Av SVEN ERLANDSSON

Jag går mot den gamla manbyggnaden. En uggle flyger skrämd upp ur ett gammalt eniråd. Här står praktexemplar av enar, sannerligen inga buskar! För var gårdens nästan kringbyggd på kamisdan. Man trädde in i ett portiller och vid sidan om detta i vinkel stod lofboden. I dag står båda dessa byggnader uppsatta under Hembygdsgårdens ekar, nere i samhället, så de är räddade undan förödelse och undergång. I backen mot norr stod ytterligare en ut-husbyggnad vill jag minnas och där gick stigen ner till ladugården som låg nedanför kullens nordsida. Alla dessa hus är sedan länge försvunna från gården. Kvar står den gamla manbyggnaden med sina två skorstenar, i blått grå färgdom och förfall. Urblåsta fönster, dörrer avhakad och utkastad på gårdsplanen, men den gamla bröstenen är tydligen för tung att välla, ty den ligger kvar. Framför dörren och i kalkstensens slina står sälligt inhusaget. År 1900. Att lyda siffrans betydelse låter sig inte göras av den oinövade men man anar ändå ett stycke gammal finbondekultur bekom den siffran.

Kvar står den gamla mangårdsbyggnaden med sina två skorstenar.

Runt om i vårt land finns det ödegårdar. Att omnämna en av dem kan därför anses betydelselöst. Men i alla fall. Orsakerna till att utvecklingen gått i en sådan riktning kan vara skiftande. Den främsta toorde vara att det i våra dagar "fattas" unga människor att bygga dessa gårdar, isynnerhet de som är rena skogsgårdar, vilka är mindre lönsamma.

De stod bebodda en gång dessa gamla bondehem. Långt in i vårt sekel förde de en tynande tillvaro och den dag då de gamla gick bort eller flyttade till släkt eller kanske till ålderdomshemmet, då bommas de igen för gott och fick så småningom förfalla. Jordbruket lades till någon granne eller såldes till någon som kanske lagt dem i vall och förvandlar dem till betesgårdar. Slitet är slut, människor på är borta och utvecklingen går vidare. Den som någon gång kommer till en sådan gammal gård, märker likväl om sinnet är lyhört för sådana ting, att bygden också har blivit på något vis fattigare. Här om dagen besökte jag en sådan gammal gård och det är om detta jag vill berätta.

Det är nu några år sedan August i Granlia gick ur tiden. Från unga år kommer jag ihåg hur han om tisdagarna "gick till torget" i

rummen. Öppna spisar som rasat samman. I södra rummet på nedre botten där August hade sin sovplats och där hans jätte stora kakvårdrad. Nå, de här gamla träden står där än i dag friska och starka ur landskapet. En gammal gård som aldrig mer skall bära skörd. När jag går tillbaka en annan väg ser jag att i den grova timmer-skogen som August sparade konsekvent, har man märkt träden för följning. En skog har man alltid användning för, hur än åren växlar.

Vårkvälens gråkalla färgtoner går i moll.... Det mörknar över Granlieden....

Man bör inte försjunka i det för-

gångna sägs det. Men ändå. När jag lämnar Granlieden vänder jag mig om och ser än en gång på det gamla huset på kullen. Är det ändå inte som ett levande väsen? Nej, men som en välnad av något förgånget står det och vädjar med tonarna fönster att få komma bort ur landskapet. En gammal gård som aldrig mer skall bära skörd. När jag går tillbaka en annan väg ser jag att i den grova timmer-skogen som August sparade konsekvent, har man märkt träden för följning. En skog har man alltid användning för, hur än åren växlar.

Vårkvälens gråkalla färgtoner går i moll.... Det mörknar över Granlieden....

Man bör inte försjunka i det för-

Aby

Rummen företar en tröstlös bild av förfall, med nedragna spisar och hängande tapettrisar.

Trots förfallet känner man årens hemmet betytt för generationer av en bondesläkt. Man tvekar på troskeln innan man trädde in i detta tomma hus som en gång sått fullt av liv. Här avlade, födde, sov, åt, verkade och dog man under mans-ådrar. Här älskade, gräddde, njöt och led man av den tidets möda och vända. Man står där och lyssnar som väntade man att någon ur det förfallna, någon av gårdens folk skulle bjuda att stiga fram från dörren och sitta ner en stund.

Men hur är det nu? Helt plötsligt företar en tröstlös bild av förfall. Fönstergluggarnas tophet gör det ännu ödsligare i de tomma

Här tog han "rätt över" in i en tät och snårig vildskog, där stigen slingrade sig fram över "fällor" och kärr. På ett ställe hade han förutseende nog lagt över en bred plankan, där en kanal eller ett diken mellan två kärr korsade stigen. Jag föreställer mig att den här sängen var kär för honom. Även om det kostade orken i ett par gamla ben.

Här om dagen följde jag Augusts gamla stig för att se om det fanns något kvar av Granlieden. På tjugoinn år minner en skog att växa upp till äktningens höjd. Här och var hade stigen plånats ut, omgynnningens växtlighet hade gjort vägen främmande. Men plötsligt tog den gamla stigen vid igen och jag kom in på den. Där kanalen vid kärren korsar stigen låg sannerligen Augustus gamla plankan kvar, mossig och grå. Den höll att kliva på! Men en gran hade växt upp i kanalkanten så nära plankan att man fick böja undan grenarna för att kunna passera. Den ströcka av stigen går genom tät skog. Så med en gång ljusnar det. Man står i skogsbrynet. Ett par hundra meter bort på kullen i uthuggningen står det gamla boningshuset kvar. Inga andra hus finns kvar och åkrarna är igenväxta för länge sedan. Skogen växer redan in på dem.

Centerfest i Björkfors

På sin födelsedag den 25 april 1924 fick fru Alma Karlsson, Fagerhult, Trehörna, av sin goda vän Hedda Karlsson, Stenålsby, stora ställen en folksamling vid de förtäringar, delvis fastspeltens utsläppta prästgården eller anpassade till på 5 1/2 ha, delat tomplatser för boskapsställen i köpet.

kontaktar människor emellan. Vykortet är dessutom i detta fall ett tidsdokument, eftersom det föreställer en folksamling vid de förtäringar, delvis fastspeltens utsläppta prästgården eller anpassade till på 5 1/2 ha, delat tomplatser för boskapsställen i köpet.